

Johanneksen evankeliumin selitys 38
Joh. 12:25-50

Ihmisten epäusko

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä kohtaan, jossa Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin. Väkijoukot alkoivat toden teolla kiinnostua hänestä. Jopa Jerusalemiin pääsiäisjuhlia ihmettelemään matkustaneet kreikkalaiset pyysivät opetuslapsi Filippukselta, josko he saisivat tavata Jeesuksen. Kun Filippus kysyi asiaa Jeesukselta, hän kuitenkin vastasi tavalla, joka ensi alkuun vaikuttaa siltä, että hän sivuutti koko pyynnön. Jeesus sanoi heille:

"Hetki on tullut: Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti, totisesti: jos vehnänyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon (Joh. 12:23-24).

Jeesus itse oli se ”vehnänyvä”, jonka piti kuolla ja tuottaa satoa. Siihen hän suostui, ja siksi hänen kuolemansa saattoi hieman myöhemmin tuottaa hyvin runsaan sadon, sellaisen, josta oli hyötyä myös noille kreikkalaisille turisteille; ja kaikille muillekin pakanoille; kaikille maailman kansoille.

Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen

Tekstimme jatkuu tuosta Jeesuksen puheesta:

Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän. Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani, ja Isä kunnioittaa sitä, joka palvelee minua (Joh. 12:25-26)

Jeesus itse on esimerkki siitä, että ihminen ei rakasta elämäänsä tässä maailmassa vaan kadottaa sen. Hän ei pyrkinyt pelastamaan itseään vaan antoi itsensä uhriksi ihmiskunnan puolesta.

Tämä pätee omalla tavallaan meistä kaikista. Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen. Se tarkoittaa sitä, että jos ihminen pyrkii varmistamaan elämänsä itselleen, hän kadottaa sen. Ihminen ei ole itseriittoinen. Siksi oma elämä ei kelpaa rakkauden perimmäiseksi kohteeksi. Jos niin tekee, on kuin Kuollut meri, joka pyrkii pitämään kaikki vetensä itsellään, eikä virtaa enää mihinkään. Ja juuri siksi siitä on tullut Kuollut meri.

Mitä sitten on se ”elämänsä alttiiksi paneminen”, jonka seurauksena ihminen saa osakseen ikuisen elämän?

Ei se ainakaan voi olla sitä, että ihminen jättää itse elämättä ja uhrautuu toisten puolesta; alistuu vaikkapa alkoholistipuolison riepolteltavaksi tai kiittämättömien lapsien palvelijaksi koko elämäkseen. Siitä on olemassa tarpeeksi esimerkkejä.

Oikea vastaus löytyy Jeesuksen seuraavasta lauseesta:

”Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani, ja Isä kunnioittaa sitä, joka palvelee minua” (Joh. 12:26)

Elämä kadotetaan ja pannaan alttiiksi oikealla tavalla, kun se käytetään Jeesuksen seuraamiseen. Jeesuksen seuraaja etsii kaikessa elämisessään sitä, mitä Jeesus häneltä tahtoo. Sitä hän tahtoo elämällään tehdä, ei sitä, mikä itsestä tuntuisi parhaalta tavalta löytää kaikkien mielenkiintoisin elämä.

Mutta mitä tuo sitten on käytännössä, se kai vaihtelee jokaisen kohdalla. Ei meillä kaikilla ole samanlaista kutsumusta Jumalalta, ei samanlaista tietä Jeesukselta. Jos kuvittelemme näin, se johtaa vääränlaiseen itsensä uhraamiseen, joka ei tosiasiassa ole Jeesuksen seuraamista, vaan lakihenkisyyttä, jolla yritämme ostaa Jumalalle kelpaamisen. Ja se taas on Jeesuksen seuraamisen vastakohta. Hänen tahtonsa on ennen kaikkea se, että me kelpaamme Jumalalle hänen takiaan, häneen uskomalla. Ei kaikkien tarvitse olla lähetyssaarnaajia tai evankelistoja. Joku voi seurata Jeesusta olemalla opettaja tai insinööri tai työtön tai koululainen.

Isä, kirkasta nimesi!

Jeesuksen seuraaminen ei kuitenkaan ole helppoa. Joskus se on todellista elämänsä alttiiksi panemista, loppuun asti. Sellaista Jeesuksenkin elämä oli.

”Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä! Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt. Isä, kirkasta nimesi!” (Joh. 12:27-28)

Jeesus järkyttyi varmaankin siksi, että hänen mieleensä tuli se, että kohta hänen oli kuoltava ristillä. Se on luultavasti eräs kovimmista mahdollisista kuolintavoista, sillä sen aiheuttama kipu ja epätoivo on niin suurta. Sen edessä Jeesuskin päätyi kyselemään, että pitäisikö hänen pyytää taivaallista Isäänsä peöastamaan hänet siltä. Mutta hänen oma vastauksensa on: ”Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt.” Hän tiesi, että hänen piti olla ”Jumalan Karitsa, joka pois ottaa maailman synnin”.

Hän ei siis pyytänyt vapautusta kohtalostaan. Sen sijaan hän pyysi: ”Isä, kirkasta nimesi!” Se varmaankin tarkoittaa pyyntöä, että Jumala tekisi Jeesuksessa ilmeiseksi sen, kuka hän on. Se auttaisi Jeesusta kestäämään kutsumuksensa tavattoman kovuuden.

Silloin kuului taivaasta ääni: ”Minä olen sen kirkastanut ja kirkastan jälleen.” Paikalla oleva väkijoukko kuuli äänen ja sanoi ukkosen jyrähtäneen. Jotkut kyllä sanoivat: ”Enkeli puhui hänelle.” Silloin Jeesus sanoi: ”Ei tämä ääni puhunut minun tähteni, vaan teidän tähtenne. Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas

syöstään vallasta. Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni." Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa (Joh. 12:28-33)

Taivasasta kuulunut Jumalan ääni tarkoitti luultavasti sitä, että Isä oli jo "kirkastanut nimensä" Jeesuksessa, nimittäin niissä ihmeteoissa, jotka Jeesus oli tehnyt. Ja Isä tekisi jatkossakin selväksi, että hän toimi Jeesuksessa ja tunnusti hänet Pojaksi. Se tulisi tapahtumaan Jeesuksen kuolemassa ja sitä seuranneessa ylösnousemuksessa.

"Maailman ruhtinas" eli perkele oli nyt tuomiolla. Sen tappio oli lähellä. Se tapahtuisi siinä, kun Jeesus suostuisi ristinkuolemaan eli kun hänet "korotettaisiin maasta" eli naulattaisiin ristille. Silloin ihmisten synty sovitettaisiin ja syyllisyyden valta heihin loppuisi. Silloin perkele menettäisi vahvimman aseensa, jolla se on pitänyt meitä vallassaan. Jeesus vetäisi kaikki luokseen, sovituksen, anteeksisaamiseen, Jumalan lapseuteen.

Eikö Messias pysy ikuisesti?

Ihmiset sanoivat Jeesukselle: "Me olemme laista oppineet, että Messias pysyy ikuisesti. Kuinka voit sanoa, että Ihmisen Poika on korotettava? Kuka tämä Ihmisen Poika on?" (Joh. 12:34)

Väkijoukko ilmeisesti ajatteli tuossa vaiheessa, että Jeesus oli Messias tai ainakin, että se oli hyvin mahdollista. Olihan hän juuri ratsastanut messiaanisesti aasilla Jerusalemiin, tehtyään sitä ennen valtavan ihmeen ja herättänyt Lasaruksen kuolleista. Mutta he eivät osanneet yhdistää messiaanisuuteen sitä, että Jeesus puhui siitä, että hänet piti "korottaa maasta". Mitä se oli? Tarkoittiko hän kuolemaansa? Vai tarkoittiko hän sitä, että Jumala ottaisi hänet taivaaseen, niin kuin Vanhan testamentin Henokin tai Elian? Kumpikaan ei heistä sopinut siihen, mitä he olivat Raamatusta Messiaasta oppineet.

Jeesus sanoi heille: "Vielä hetken aikaa valo on teidän keskellänne. Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka kulkee pimeässä, ei tiedä, minne on menossa. Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia." Tämän sanottuaan Jeesus lähti ja poistui heidän näkyvistään (Joh. 12:35-36)

Jeesuksen sanoissa on kahtalainen varoitus: Ensinnä se on varoitus häntä kuululleille juutalaisille. Heillä alkoi olla kiire uskoa häneen. Hän ei olisi enää kauan heidän keskellään saarnaamassa ja opettamassa ja tekemässä ihmeitä.

Toiseksi varoitus on suunnattu Johanneksen evankeliumin lukijoille. Kuolema saattaa tulla milloin vain. Sitä ennen ihmisen on kuultava ilosanoma Jeesuksesta ja otettava se vastaan luottamalla hänen sanoihinsa, uskomalla todeksi lupaus hänessä olevasta pelastuksesta. Jos ei ota ajoissa

etsikkoajastaan vaarin, menettää kaiken ja joutuu pimeyden ja kadotuksen valtaan. On otettava siis ajoissa vastaan se, että Jumala on lähettänyt Poikansa maailmaan ihmisten pelastajaksi.

Sitten Jeesus lähti pois väkijoukon luota. Hän tiesi, että heidän vastauksensa olisi epäusko.

”Seitsemän ihmeen kirjan” loppu

Jo aiemmin tässä Johanneksen evankeliumin selityksessä on ollut puhetta siitä, että evankeliumikirjan alkupuolen nimenä voisi olla ”Seitsemän ihmeen kirja”. Siinä on nimittäin valittu seitsemän Jeesuksen tekemää ihmettä, joiden avulla lukijalle kerrotaan se, kuka Jeesus on. Nuo ihmeet ovat:

- 1) Veden muuttaminen viiniksi Galilean Kaanassa (2:1-11)
- 2) Virkemiehen pojan parantaminen (4:46-54)
- 3) Halvaantuneen parantaminen Betesdan lammikolla (5:1-18)
- 4) Ruokkimisihme (6:6-13)
- 5) Veden päällä käveleminen (6: 16-21)
- 6) Syntymästään saakka sokean miehen parantaminen (9:1-7)
- 7) Lasaruksen herättäminen kuolleista (11:1-45)

Nyt tuo evankeliumin alkuosa on tulossa päätökseensä ja on loppuyhteenvedon paikka. Se on eräässä mielessä aika järkyttävä:

Vaikka Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden, nämä eivät uskoneet häneen. Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana: ”Herra, kuka uskoi meidän sanomamme? Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima?” He eivät voineet uskoa, sanoohan Jesaja toisessa kohden: ”Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, jotta he eivät silmillään näkisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, jotta he eivät kääntyisi enkä minä parantaisi heitä.” Näin Jesaja sanoi, koska oli nähnyt Kristuksen kirkkauden; juuri Kristusta hän sanoillaan tarkoitti (Joh. 12:37-41)

Tämä tarkoittaa sitä, että Johanneksen evankeliumin mukaan Jumala oli tieteen tahtoen paaduttanut juutalaisten sydämet niin, että he eivät voineet uskoa Jeesukseen. Samaa todistaa muuten apostoli Paavali. Hänenkin mukaansa Jumala on tieteen tahtoen paaduttanut suurimman osan omaisuuskansansa sydämistä niin, että he eivät voi uskoa Jeesukseen Messiaana. Tämä tilanne loppuu vasta, kun tarpeeksi suuri osuus pakanoista on kääntynyt. Vasta sitten seuraa juutalaisten joukkokääntymys Jeesukseen uskoviksi (Ks. esim. Room. 11:7-36)

Paavali ei kuitenkaan tarkoittanut, että juutalaisten paatumus olisi aivan täydellinen. Jotkut harvat juutalaiset kyllä ottavat vastaan Jeesuksen Messiaana. Samaa opettaa myös Johanneksen evankeliumi:

Kaikesta huolimatta monet hallitusmiehistäkin uskoivat Jeesukseen. Fariseusten pelossa he eivät kuitenkaan tunnustaneet sitä, jottei heitä erotettaisi synagogasta. Ihmisten antama kunnia oli heille rakkaampi kuin Jumalan antama (Joh. 12:42-43).

Tällaisia hallitusmiehiä olivat esimerkiksi Johanneksen evankeliumin alussa kuvattu Nikodemos, sekä Joosef Arimatialainen.

Jeesuksen viimeiset julkiset sanat kansalle

Luvun 12 lopussa on vielä jakso, jossa Jeesus huutaa kansalle kovalla äänellä. Siinä hän summaa yhteen julkiseksi sanomaksi sen, mikä hänen merkityksensä oikein on:

Jeesus huusi kovalla äänellä: "Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjääni. Joka näkee minut, näkee lähettäjäni. Minä olen valo ja olen tullut maailmaan siksi, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen. Jos joku ei noudata minun sanojani, vaikka on ne kuullut, en minä häntä tuomitse. En ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan sen. Jos joku torjuu minut eikä ota sanojani vastaan, hänellä on kyllä tuomarinsa: se sana, jonka olen puhunut, tuomitsee hänet viimeisenä päivänä. En minä ole puhunut omissa nimissäni. Isä, joka on minut lähettänyt, on määrännyt, mitä minun tulee puhua ja julistaa, ja minä tiedän, että hänen käskynsä antaa ikuisen elämän. Kun puhun, puhun siis niin kuin Isä on minun käskenytt puhua." (Joh. 12:45-50)

Tämän jälkeen Jeesus ei Johanneksen evankeliumin mukaan puhu julkisesti kansalle enää yhtään mitään. Kansanjoukon viimeinen mahdollisuus kuulla Jeesuksen pelastavia sanoja oli tässä. Jos joku ei ottanut niitä vastaan, sai vastata itse Jumalan edessä.

Eli nämä sanat ovat äärimmäisen tärkeitä meillekin. Jeesus haluaa sanoa itsestään, että ei hän ole tullut maailmaan meitä tuomitsemaan. Hän on tullut pelastajaksi, maailman valoksi. Se pelastus ja se valo otetaan vastaan uskomalla Jeesuksen sanat siitä kuka hän on ja mikä hänen merkityksensä on. Ne eivät ole ainoastaan ihmisen Jeesuksen sanoja. Ne ovat Jumalan sanoja, hänen, jonka lähettämäni Jeesus puhui. Jos ihminen ei usko Jeesukseen ja ota häntä näin vastaan, silloin hän torjuu omalta kohdaltaan Jumalan häntä varten lähettämän pelastajan.

Jos tämä ei ihmiselle kelpaa, niin silloin Jeesus Johanneksen evankeliumin mukaan vaikenee. Sen merkiksi koko loppuevankeliumissa Jeesus puhuu vain omilleen, niille, jotka uskovat häneen.

Siihen joukkoon pääsee armosta, ilmaiseksi; sen vuoksi, että Jumala on lähettänyt Poikansa maailmaan. Se otetaan vastaan uskomalla se todeksi, luottamalla siihen, että Jeesus on sinunkin vuoksesi se, joka sanoo olevansa. Usko se, älä vastusta sitä, se koskee sinuakin.